

Resmi Bildirim ve Soruşturma Talebi

7 Ekim 2023 Tarihinde Motorlu Yelken Kanatların Kullanımı Hakkında Şikago Sözleşmesi Madde 26 ve ICAO Ek 13 ile Uyumlu Olarak

Kime:

Sivil Havacılık Kazaları ve Olayları Baş Soruşturmacısı (CIAIAC-IL)
İsrail Devleti Ulaştırma ve Karayolu Güvenliği Bakanlığı

Bilgi:

- Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO), Montreal
- İşgal Altındaki Filistin Toprakları Üzerine BM Soruşturma Komisyonu
- **ANSV** – Ulusal Uçuş Güvenliği Ajansı (İtalya)
- **BEA** – Soruşturma ve Analiz Bürosu (Fransa)
- **BFU** – Federal Havacılık Kaza Soruşturma Bürosu (Almanya)
- **ÚZPLN** – Hava Kazaları Soruşturma Enstitüsü (Çek Cumhuriyeti)

Sayın Baş Soruşturmacı,

Bu mektubu, hem uluslararası hem de İsrail yasalarına uygun olarak **resmi bir kamu bildirimi** olarak sunuyorum. **7 Ekim 2023** tarihinde İsrail topraklarına girmek için motorlu yelken kanatların (paramotorların) kullanılması ciddi bir havacılık olayı teşkil etmektedir. Yetkiniz kapsamında, bu durum **ICAO Ek 13** ile uyumlu bir teknik soruşturmanın başlatılmasını zorunlu kılmaktadır.

Hukuki Dayanak

Şikago Sözleşmesi (1944), Madde 26:

“Bir akit devletin hava aracının başka bir akit devletin topraklarında kaza yapması ve bu kazanın ölüm veya ciddi yaralanmalara yol açması ya da hava aracı veya hava seyrüsefer tesislerinde ciddi bir teknik kusuru işaret etmesi durumunda, kazanın meydana geldiği devlet, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü tarafından önerilen prosedürlere uygun olarak, yasalarının izin verdiği ölçüde bir soruşturma başlatacaktır.”

ICAO Ek 13, Standart 5.1.1:

“Olayın meydana geldiği devlet, ciddi bir olayın koşullarına ilişkin bir soruşturma başlatmalıdır.”

İsrail Havacılık Yasası, 2011 (סוֹחַק הָעוֹלָם):

İsrail Sivil Havacılık Otoritesini ve **Sivil Havacılık Kazaları ve Olayları Baş Soruşturmacısını** kurar, “hava aracı kazaları ve ciddi olayları” soruşturma yetkisi ve yükümlülüğü verir ve buna uygun olarak bulguları yayınlar.

Bu Bildirimin Önemi

1. **İzlenebilirlik mevcut.** Motorlu yelken kanatların motorları, çerçeveleri ve pervaneleri, üretici ve ithalatçıya kadar izlenebilen seri numaraları ve parti kodları taşır.
2. **İsrail kanıtlara sahip.** Raporlar, paramotorların İsrail güçleri tarafından ele geçirildiğini doğrulamaktadır.
3. **Uluslararası yükümlülükler geçerlidir.** Ek 13 uyarınca, **üretim devletleri** (İtalya, Fransa, Almanya, Çek Cumhuriyeti, muhtemelen Birleşik Krallık) soruşturmaya katılma hakkına sahiptir.
4. **Önleme yetkisi.** Ek 13, soruşturma raporlarının **güvenlik önerileri** içermesini gerektirir. Bu durumda, bu, **sivil havacılık ekipmanlarının terörist amaçlarla kullanımının önlenmesini** ifade eder.
5. **Kamu bildirim hakkı.** Ek 13 ve İsrail yasaları, *herhangi bir kişinin* olay bilgisi sunmasına izin verir. Bu mektup, böyle bir bildirim teşkil eder ve kaydetme, değerlendirme ve soruşturma yükümlülüğünü tetikler.

Talepler

- CIAIAC-IL'nin 7 Ekim 2023 tarihinde kullanılan motorlu yelken kanatlar hakkında Ek 13'e uygun resmi bir soruşturma başlatması.
- Geri kazanılan tüm bileşenlerin (motorlar, çerçeveler, kanatlar, kemerler, tanklar, pervaneler) envantere alınması, fotoğraflanması ve **seri numaraları/parti kodları ile üretici kimliklerinin tam olarak açıklanması.**
- **Üretim devletleri** ve bunların havacılık kaza soruşturma ajanslarının (İtalya, Fransa, Almanya, Çek Cumhuriyeti, Birleşik Krallık, eğer uygunsa) resmi olarak katılmaya davet edilmesi.
- Eğer bir soruşturma başlatılmazsa, CIAIAC-IL'nin **yazılı bir gerekçe** sunması ve yükümlülüğünü reddettiği yasal hükümleri açıkça belirtmesi.

Uluslararası Yükümlülükler

Ek 13 kapsamındaki yükümlülükler İsrail'in ötesine uzanır:

- **İsrail (olayın meydana geldiği devlet):** Soruşturma başlatmalı, enkazı güvence altına almalı ve kataloglamalı ve bulguları yayınlamalıdır. Bunu yapmamak, hem uluslararası hem de ulusal yasaların ihlalini teşkil eder.
- **ICAO:** Şikago Sözleşmesi'ni desteklemeli ve diğer devletler soruşturmanın devrini talep ederse destek sağlamalıdır.
- **Üretim devletleri (İtalya, Fransa, Almanya, Çek Cumhuriyeti, Birleşik Krallık, eğer uygunsa):**
 - Kendi yetki alanlarında üretilen ürünlerin tespit edilmesi durumunda soruşturmaya katılma **hakkına** sahiptir.
 - Tekrarlanmayı önleme **görevine** sahiptir — bu durumda, ihracat kontrol sistemlerinin kötüye kullanılmamasını ve ürünlerinin terörist amaçlarla kullanılmamasını sağlamak.

- Eğer İsrail soruşturma yapmayı veya seri numaralarını açıklamayı reddederse, **resmi olarak devir talebinde bulunma** hakkına sahiptirler. İsrail reddederse veya otuz gün içinde yanıt vermezse, kendi soruşturmalarını yürütme yetkisine — ve yükümlülüğüne — sahiptirler.
- Ek 13 uyarınca, İsrail'den **işbirliği talep etme** hakkına sahiptirler; bu, enkaza, kayıtlara, seri numaralarına ve ilgili verilere erişimi içerir. Bu tür bir işbirliğinin reddedilmesi, ICAO yükümlülüklerinin ihlali anlamına gelir.
- **Yabancı hükümetler:** Ek 13'ün ötesinde, ulusal terörle mücadele ve ihracat kontrol yasaları, bir sapma şüphesi varsa harekete geçmelerini zorunlu kılar.
- **BM Soruşturma Komisyonu:** İsrail ve diğer devletlerin uluslararası yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini veya engelleyip engellemediğini izleme yetkisine sahiptir.

- **Yabancı hükümetler:** Ek 13'ün ötesinde, ulusal terörle mücadele ve ihracat kontrol yasaları, bir sapma şüphesi varsa harekete geçmelerini zorunlu kılar.
- **BM Soruşturma Komisyonu:** İsrail ve diğer devletlerin uluslararası yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini veya engelleyip engellemediğini izleme yetkisine sahiptir.

Ek Hukuki Boyut: Terörle Mücadele ve İhracat Kontrolü

Hamas'ın Avrupa Birliği, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Avustralya, Japonya ve diğer yerlerde belirlenmiş bir terör örgütü olması nedeniyle, sivil havacılık parçalarının onun eline geçmesi, yalnızca ICAO Ek 13 kapsamında bir güvenlik meselesi değil, aynı zamanda **ulusal terörle mücadele ve ihracat kontrol yasaları kapsamında bir cezai meseledir.**

Bu nedenle, bir üretim devletindeki **Havacılık Kaza Soruşturma Kurumu (AIB)**, kendi yetki alanından gelen ekipmanın belirlenmiş bir terör grubuna *olası* bir sapması hakkında bilgi sahibi olduğunda, ulusal yasalar uyarınca şu yükümlülöklere sahiptir:

- Terörle mücadele, ticaret kontrolü veya ihracat lisanslamasından sorumlu **yetkili ulusal makamı bilgilendirmek**; ve
- Bu makamla işbirliği yapmak; bu makam, seri numaralarını, tedarik zincirlerini ve olası sapma noktalarını doğrulamak için AIB'den teknik yardım talep etme yasal yükümlülüğüne sahiptir.

Bu yükümlölükler zinciri, İsrail'in seri numaralarını ve enkaz bilgilerini açıklamayı reddetmesinin yabancı AİB'lerin görevlerini ortadan kaldırmadığı anlamına gelir. Aksine, kendi yetki alanlarından gelen hiçbir ekipmanın dahil olmadığı kesinleşene kadar, yönlendirme sürecini başlatmak ve hükümetlerine teknik uzmanlık sağlamakla yükümlüdürler.

Sonuç

İsrail'deki her ultra hafif hava aracı kazası CIAIAC-IL tarafından soruşturulur ve raporlanır. İsrail tarihindeki en önemli paramotor olayının bu süreçten hariç tutulması olağanüstü ve yasa dışı olur.

Uluslararası havacılık güvenliğinin bütünlüğü, ihracat kontrollerinin uygulanması ve tekrarlanmanın önlenmesi için, **Şikago Sözleşmesi'nin 26. Maddesi, ICAO Ek 13 ve İsrail Havacılık Yasası (2011)**'e uyulmasını saygıyla talep ediyorum.